

COL·LEGI OFICIAL DE PEDAGOGIA DE CATALUNYA

COMUNICAT COL·LEGI OFICIAL DE PEDAGOGIA DE CATALUNYA VALORACIÓ INICI DE CURS 2022 - 2023 (*) DIA DEL DOCENT 05/10/2022

1. Presentació

Donat l'enrenou que des de diferents àmbits ha provocat l'avançament d'inici de curs, el Col·legi Oficial de Pedagogia de Catalunya vol aportar la seva visió pedagògica per tal d'ajudar a avaluar si aquest procés ha estat positiu -o ha tingut mancances- en la sempre tant desitjada millora del sistema educatiu inclusiu català.

Considerem que totes les realitats viscudes han de portar a una reflexió profunda, on l'interès pedagògic i vivencial de l'infant, adolescent i/o jove sigui l'eix vertebrador de qualsevol canvi, donant veu als professionals responsables i vinculats a la gestió diària de les nostres escoles i instituts.

En aquesta direcció, l'inici del curs 2022-2023 ens ha situat en un escenari de col·lapse, el qual ha forçat una reorganització i la gestió d'una realitat educativa embolcallada d'incerteses. Ha estat prioritari teixir alternatives pedagògiques per a donar resposta a les necessitats educatives que planteja una societat cada vegada més diversificada i en constant evolució.

2. Un inici de curs diferent ...

Pel que fa a les situacions viscudes, en general han estat un punt estressants. Cert que ja a finals de curs es va començar a preparar el curs següent, però cal tenir en compte que el professorat en general ja va acabar molt cansat i en especial "cremat" per les vagues, la manca de diàleg, de participació en les propostes i demés. Cal tenir en compte també les altes temperatures que es van començar a patir des de finals de maig. Qui ha estat en un aula sap molt bé que a més de 27 graus l'alumnat està irritat, no parlem si encara treballem informes, traspàs de informacions i més. Tot això fa "una bola" on el professorat no té la motivació, ni la inspiració o il·lusió suficient per a començar a planificar el curs següent. A tot això cal afegir que molts centres aprofiten les primeres setmanes de juliol per a la formació del seu professorat, així doncs menys temps per a reflexionar i dissenyar.

A finals de juliol i finals dels mesos d'agost els equips de neteja, reparació i posta a punt dels centres comencen a actuar: pintar, reparar, canviar, polir... tot per a posar en marxa un centre que ha de ser més confortable per als infants i adolescents. Per tant el professorat comença a treballar l'1 de setembre. Reunions, plantilla que comença a arribar i que per tant s'ha d'ajudar a situar-se, conèixer el context en el què es mourà, el projecte educatiu del centre, la visió del centre i tot en cinc dies. Els més veterans han d'acollir els més novells i començar a cohesionar l'equip.

Les tardes de l'1 al 5 de setembre han estat trepidants només muntant les aules, perquè els infants i adolescents es mereixen trobar un centre que els motivi, que els aculli amb el màxim confort. Ja no volem centres de parets blanques i llises, el centre tot ell parets, passadissos, classes... tot educa.

Aquests fets han propiciat un inici de curs amb vivències i característiques ben diferents, depenent de les realitats peculiars de cada escola. En línies generals cal destacar:

- S'ha iniciat el curs amb poc temps de preparació del curs a tots nivells, pedagògic-didàctic i de posada a punt del centre per donar la benvinguda a l'alumnat.
- S'han hagut de fer els traspàsos de tutories de tot l'alumnat, amb molt poc temps, i han quedat alguns temes importants sense parlar-se en equip docent, perquè hi havia la prioritat de preparar les classes. Hi ha alumnes, especialment d'atenció a la diversitat, NESE, NEE, que requereixen un traspàs amb la participació d'altres professionals, com les orientadores, les MESI o l' EAP, per exemple. Fer reunions amb persones externes, o de diferents cursos, s'ha complicat molt per la poca disponibilitat horària del professorat.
- Els equips directius s'han trobat amb la incorporació del nou professorat a inicis de juliol, sense haver pogut tancar el curs anterior amb calma, i havent d'explicar al professorat nou tot el projecte de centre i el funcionament en quatre dies.
- A les tardes, l'alumnat que estava fent adaptació (I3) o aquells a qui els canvis no els ajuden gens, com són nens/es amb TEA, han perdut de sobte els seus referents. Ha calgut reduir jornades lectives a alguns alumnes per no trobar-se amb monitors totalment desconeguts i entrar en crisi. Hi anaven només als matins, mesura poc inclusiva però d'urgència.
- El monitoratge ha tingut actuacions molt diverses, en situacions claus. En determinats centres ha provocat conflictes en alguns entorns més complicats, ja que no han arribat a ser referents clars per l'alumnat, pot ser per manca d'experiència, formació o decisió davant l'infant i ha hagut manca de lideratge.
- En centres d'alta complexitat ha existit un volum important d'alumnes d'Infantil i Primària que han fet ús del servei de tarda proposat pel Departament. Malgrat les ràtios, sembla que el funcionament ha estat adequat i s'ha portat a terme amb poques incidències.
- La situació es complica quan l'escola té un nombre elevat d'alumnes amb realitats diferents, ja que manquen molts recursos degut al nombre d'alumnat que hi ha de N.E.S.E. i N.E.E. També si és un centre de matrícula viva.
- Constatem que un tant per cent elevat de la comunitat educativa mostra malestar per la sensació d'improvisació i de manca de rigor per part de l'administració, i la manca de previsió davant de les altes temperatures que s'han viscut a les aules des del mes de maig.

Malgrat enrenous i sorolls diversos, s'ha hagut de continuar defensant, més que mai, l'altaveu dels facultatius de la pedagogia i la psicopedagogia, perquè fos un clar referent de coneixement, d'esperança i d'il·lusió per fer front a un conjunt de canvis, d'incerteses i de complexitats inigualables i inesperades.

Les indicacions administratives, el nou currículum, les realitats diverses i singulars de l'inici d'aquest nou curs han complicat el compromís pedagògic dels professionals i del món educatiu en general. Garantir amb tranquil·litat el benestar, la formació i el desenvolupament d'un alumnat també únic i irrepetible, ha estat sovint una quimera pels professionals, però també un galimaties per les famílies i un *metavers* per l'alumnat.

3. Valoració Pedagògica.

En línies generals en la valoració pedagògica, constatem:

1. Els equips docents no han tingut temps de marcar línies comunes, activitats d'escola i projectes compartits. Tot i haver avançat moltes tasques al juliol, el cansament, les idees i les iniciatives resulten molt més òptimes després d'un temps de descans i reflexió.
2. No ha hagut temps per poder fer cohesió de grup en el claustre, per al traspàs d'informació de les tutories, per a l'acollida del professorat que s'incorpora i per a prendre decisions en equip.
3. L'alumnat, especialment amb NEE., necessita referents clars i sobretot quan inicien el curs i es troben també canvis de grup, d'aula i de tutor/a. Tenir referents per una hora a les tardes, no és massa positiu. També passa amb l'alumnat que inicia l'escolarització a 13 i està en ple procés d'adaptació.
4. La manca de recursos humans, materials i econòmics s'han fet evidents, pel que la manca d'una inversió seriosa, l'atenció a la diversitat es ressent.
5. En la presa de decisions s'ha valorat competències abans que el benestar afectiu, social i emocional de l'alumnat.
6. El professorat, a vegades, té la sensació d'estar desbordat i amb manca de recolzament, tenint en compte que a partir de gener s'haurà de canviar l'horari i adequar-lo novament, seguint els acords entre Sindicats i Departament, amb la qual cosa la sensació d'estrès augmenta significativament.

4. Per reflexionar...

Cal assenyalar que a nivell pedagògic la mesura ha anat en detriment de la formació d'infants i adolescents. Es buscava que l'alumnat pogués accedir a extraescolars i promoure la conciliació familiar, però s'han donat diferents casuístiques:

- Moltes escoles han tingut problemes per a disposar del personal suficient per atendre els infants.
- En ocasions s'ha deixat als infants amb personal poc qualificat.
- Davant això, moltes famílies han optat per no tornar els fills/filles a l'escola després del dinar, havent de buscar ajut per conciliar.
- Falta de previsió en el condicionament de les escoles, cosa que ha fet que les altes temperatures dificultessin el bon desenvolupament en l'aula.
- Dinàmiques diferents en l'escola concertada que ha començat el curs una setmana abans amb horari matí i tarda, es torna a trencar l'equitat, ja que aquests alumnes han tingut més hores lectives que els de l'escola pública.
- Manca d'espai per la necessària reflexió, debat i planificació en l'equip del professorat. En detriment del treball en equip, de compartir bones pràctiques, de crear...

Enmig d'una continuada imprecisió arran de la realitat socioeconòmica actual, el món educatiu durant aquest inici de curs ha hagut d'assumir incerteses i remuntar un ventall d'obstacles, contrarietats i dificultats diverses; actuant sense vacil·lacions i sense temps per a la reflexió. La historicitat d'aquests darrers anys, que han precipitat aquest inici de curs, deixa en evidència un principi de complexitat que ha empès sense treva, de manera accelerada, a relligar i a ressituar el context educatiu en la globalitat a què pertany.

5. A tall de conclusió.

El fet d'avançar l'inici de curs, presentat com un avenç, en la conciliació familiar -una demanda històrica de les famílies- ha prioritzat que els infants romanguessin més hores a l'escola per a què les famílies poguessin complir les seves obligacions laborals. En aquest sentit, des de la perspectiva pedagògica entenem la conciliació familiar com l'oportunitat per a què les famílies puguin gaudir de moments enriquidors, sense que afecti el desenvolupament socio-emocional dels seus membres. És molt important el temps, però també la qualitat del mateix.

Aquest inici de curs ha evidenciat la necessitat d'una arquitectura de ponts pedagògics en la direcció d'un caminar quotidià de tots els actors del sistema educatiu. És en aquesta direcció, que les línies més amunt esmentades són fruit d'un desig facultatiu per convertir limitacions en possibilitats reals, una mirada pedagògica que convida a situar-se en una realitat educativa que genera nous diàlegs i noves oportunitats vers la necessitat urgent d'una palanca de canvi, de transformació i de benestar socioeducatiu.

Cal obrir un espai de reflexió on intervinguin tots els estaments involucrats en l'educació dels nostres infants, per tal de trobar solucions que com a objectiu final tinguin la prioritat d'evitar la segregació de determinats col·lectius, així com garantir l'equitat i igualtats d'oportunitats de tot l'alumnat, al mateix temps que es potenciï la conciliació familiar.

És per això que des del Col·legi Oficial de Pedagogia, atenent a les necessitats del nostre alumnat, considerem molt positiva la iniciativa de constituir un pacte nacional per la conciliació familiar on tots els agents: organitzacions, oci, lleure educatiu, cultura, escola... arribin a consensos per a millorar la conciliació familiar en coordinació amb les necessitats de les nostres institucions educatives formals i no formals.

#copec20anys
Teixint camins amb Pedagogia.
Educació, Transformació, Benestar

(*) Document elaborat amb el lideratge de la VOCALIA DE PEDAGOGIA I ESCOLA i coordinació de JOAN GAMERO, vocal de Pedagogia i Escola, i la participació dels membres de la Comissió de Pedagogia i Escola:

- Alicia Prats, orientadora a Institut Escola de Sabadell. Centre públic de màxima complexitat.
- Carolina Solé. EAP B-19 Gavà Viladecans
- Marta Fabregat, escola especial. Centre públic de màxima complexitat.
- Carles Sánchez, mestre d'escola pública de Sant Boi de Llobregat
- Maria de Montserrat Oliveras, Psicopedagoga a BINOMI, assessorament i consultoria psicopedagògica.
- M. Victòria Gómez, docent de llarga experiència en Centre Concertat a Lleida. Presidenta COPEC
- Joan Gamero, Director Centre Concertat, vocal Pedagogia i Escola

Validat per la Junta de Govern 1/10/2022